

Woord- en zaakregister

A

Adolf, hertog van Gelre	88, 89
waarnemer	62
parochiekerk van Nijmegen	153
het luiden van de klokken	132
Waaldijken	20
zegel- en trouwringen	33
ringen met een afbeelding van Neptunus	23
trouwringen met koppen aan beide uiteinden	111
appèl van Nijmegen	73
Aken	59, 62, 65, 76, 96
Keulen (Ara Ubiorum)	11
Altaren voor Jupiter Optimus Maximus en Fortuna	33
Rindern	134
bewijs op grond van overeenkomst in benaming	14
archieff van Nijmegen	67, 77, 127
wapenrusting	121
arsenaal van Nijmegen	73
omgang met wapens	120
Arminius	52
Arnold, hertog van Gelre	82, 84, 85, 87, 88
Arnhem	7, 78, 79, 87
Augusta	6
Aurelius Victorinus, usurpator	56
Austrasië	58, 127
koningen van Austrasië	59, 61, 124, 127
zelfbestuur van Nijmegen	72

B

vaandel van Nijmegen	73, 108
Bataven	9, 52, 109
vrienden en broeders van het Romeinse volk	54, 102
nakomelingen van de Catti	109
zeer gehecht aan vrijheid	52, 93
uitmuntend in dapperheid	106
vasthoudend aan de oude zeden	109
forten van de Bataven	53
burgerlijke gemeenschap, volksvergadering, volk, stam	54
verdrag van de Bataven met de Romeinen	53
de naam 'Bataven'	59, 128
koningen van de Bataven	11, 107
de naam 'Batavia'	124, 125, 128
Betuwe: Over- en Neder-Betuwe	79
Batavodurum	2, 3, 127, 135
Batenburg	13, 15

Batua, district	125
Beatrix van Teisterbant	61
Begijnen	31
Bommel	7, 129, 132
Bonn	11, 13
Brabant	126
gouden zegel	97
Buren, gebied	85, 127
burgus	15
burggraaf	70, 71

C

Karel de Grote, keizer	59
als voorbeeld om te leven	60
Karel van Bourgondië, de oorlogszuchtige	89
Karel van Egmond, hertog van Gelre	82, 89, 90
Karel V, keizer, hertog van Gelre	90, 91
wagenbelasting	96
legerkamp, fort	15
vesting van Constantijn	137, 142
Castra Herculis	14
verpanding van de burcht van Nijmegen	60, 82
Catti	109, 110
Kattenpad	34
Kelten	112, 119, 135
bier	21
Christenen 'visjes' genoemd	116
handschoenen gestuurd naar Luik	98
burgerlijke gemeenschap, stad (<i>civitas</i>)	6, 80
Rijksstad	62, 64
vrije stad	100
belangrijkste steden van Gelre	79
zie: stad (<i>urbs</i>)	
graven van Kleef	61
Kleef	18
knotsen, met lauwerkrans gesierd en knoestig	108
Claudius Civilis	1, 2, 5, 11, 109
Claudius Labeo	11
Colonia	6
Keulen (<i>Colonia Agrippinensium</i>)	6, 23, 57, 76, 124, 135
Xanten (<i>Colonia Trajana</i>)	8, 38
mijlpaal	8
in vriendschap eerbiedigen	101
boswachter-graaf	26
gemeenschap van goederen tussen echtgenoten	113
kovel, kapmantel	71
Keurmede	130

D

premie	96
geldschieters	74
ineengeslagen rechterhanden, teken van gastvrijheid en eendracht	98, 114
Driel, dorp	84
duel	73, 103, 115
het woord 'Dunus/m' en 'Durus/m'	135

E

Edward, hertog van Gelre	83, 86, 87
Elst, dorp	125
ruiters van de Bataven	121
ruiter te paard, 'gouden rijder'	122
Nijmeegse ruiter	122
jaagpaarden	24
paarden van de raadsleden van Nijmegen	123

F

kledingspeld: gewone, verloren gegane van oude komediespelers	40
de gladde, onversierde	42
de opengewerkte	43
kledingspeldtypen	42
beeldje van Fidius	111
verdrag van de Hanzesteden	73
van de Staten van Gelre	131
formules uit de advocatuur	92, 112, 114, 128
onttrekking aan het maatschappelijk verkeer heeft verlies van burgerrecht tot gevolg	103
Drusus-gracht	18, 22, 23, 81
Franken	57, 58, 94, 107
broederschappen	112

G

zoutbelasting	96
Galliërs	10, 107
Geldern, stad	80, 89
oorsprong van het hertogdom Gelre	79
Gelrenaren, bedreven in het paardrijden	122
Gerard III, graaf van Gelre	130
gerada	108
Germanen	52, 109, 120
zwaard voor het onthoofden van misdadigers	117
Goch, stad	7
ijzeren schrijfstiften	121
Grave, stad	87

dorpen van de Cugerni	4
Willem van Egmond	89
Willem I, hertog van Gelre	87
Willem II, hertog van Gelre	90, 132

H

Hadrianus, keizer	8
erfgenamen	113
Hendrik VI, keizer, geboren te Nijmegen	62
beeldjes van Hercules	111
Harderwijk	7
de naam 'Holland'	124
Hollanders, bedreven in het varen	122
Hunnerberg	33
en Hunnerpoort	28

I

ontbijt	115
Rijk van Nijmegen	64, 128
immunititeit	95
Ingelheim	59
inscripties L.X.G.	39
L.XXX.Ulp.Victricis	39
wapen van Nijmegen	76, 161
recht op postdienst	74
burgerrecht	72, 74, 103, 104
Italisch recht	95
recht de non evocando	103, 105
recht van eerste keus	92, 121
recht in zake religie	75
eed der ongelukkigen	114
eed van de Nijmeegse burger	94, 99, 102, 114, 121

L

wasbekken	34
Lactantius	111
lamp van brons	29, 35
van aardewerk	31
Luik	98, 114
legioen X Gemina	39
legioen XXX Ulpia	2, 3, 13
vrijheid van slavernij	93
van belasting	95
van alle vormen van onderhorigheid tov vreemde heersers	100
vrij volk	101
Lobith, huis	85
stenen kistje	31, 35

Leur, dorp	16
Lucus Augusti	6
Leiden	3, 7, 13
Lutatia Sueba	34

M

versterking (<i>magera</i>)	140
gildemeesters	118
Mars in krijgsmantel	35
Marseillanen met één zwaard	117
Matronae Aufaniae	33, 110
Mattiaci	9
Maximiliaan, koning	82, 89
Het Meertje, rivier	21
Mercurius	110, 119
beeldjes van Mercurius	111
Merovech	58
Meurs, graaf van, waarnemend bestuurder van Gelre	89
oorlogsvoering van de Bataven	106
molbier	21
bronzen, zilveren en gouden Nijmeegse munten	74, 76
Eltener berg	18
Hessenberg	31, 32
Maas	22
Maasmonding	3
rechten van het land van Maas en Waal	79
oude vondsten	27
binnen de stad	28
in het oostelijke deel	29
in het zuidelijke deel	29
in het westelijke deel	30
in het noordelijke deel	31
ten westen van de stad	32
ten oosten van de stad	33
ten zuiden van de stad	35
aan de voet van de burcht	36
drie categorieën vondsten	38
boetes	100, 114, 118, 119, 133
stad (<i>municipium</i>)	6
versterking Knodsenburg	108

N

schepen met smalle voor- en achtersteven	23
Reichswald	19, 128
Nijmegen, bekoorlijkheid	24
Belvedere	25
graan	21

burcht	29, 36, 37, 59, 61, 82, 117, 127 enz
graaf	62
rechten en privileges	63, 72
naam, op verschillend manier geschreven	135
Keltisch van oorsprong	136
openbaar bestuur	102, 117
stadskwartieren	28
heilig woud	25, 26
ligging	19, 20, 22
oversteek	22
Atrecht	134
Neptunus, beschermgod van de schippers	23
nonnen	31
soorten munten	38
Noormannen	107
Neuss	11
de nacht leidt de dag	112, 119
Noyon	137
ruwe munten	34, 37
aangetroffen aan de voet van de burcht	37
consulmunten, muntmeester-munten	38, 115
met Januskop en schip	38
doormidden gesneden	38, 115
gekarteld	38, 110

O

dienstbetoon	101
steden van de Bataven	4
op de Rijnsoever	20
van de Germanen	7, 8, 9, 20
veel steden met de naam 'Nijmegen'	136
Keulen (<i>oppidum Ubiorum</i>)	6, 10, 11
verpanding van Nijmegen	66
Otto II, graaf van Gelre	61
III, graaf van Gelre	7, 66, 77, 97
Ooij, heerlijkheid	21

P

huwelijksovereenkomsten	104, 113
het woord 'pagus' (<i>district</i>)	126
paleis van de gemeenschap, koninklijk paleis	60
pastinaak	21
pays	126
voetgangerstol	96
Roomse voet	19
Hezelpoort	106
tol, scheeps- en wagentol	23, 24

herkrijgen van het burgerrecht	104
gouverneur van Nijmegen	61
het recht een burger in hechtenis te nemen	73, 103
privileges van Nijmegen	63
kampdorpen	36
landvoogd van de burcht	61, 62
belastinginners	70

Q

Quaden	57
--------	----

R

stafdragers	70
koninklijke hoogheidsrechten	72, 74
koningen van de Bataven	107
Reinoud I, graaf van Gelre	77
II, graaf van Gelre	78
II, hertog van Gelre	79
III, hertog van Gelre	82, 86
IV, hertog van Gelre	87
cijns	96
recht van vergelding	77
Verenigde Republiek van Bataven en Friezen	92
Rijnsplitsing	19, 124
Roermond	7, 79, 80, 131

S

Saliërs	57
Saksen	57
oorkondenschrijvers	91
stadsknecht	73
Sicambriër	58, 107
aardewerken beeldjes van de goden	38
witte peen uit Gellep	21
sluis	21
bondgenootschap	93
steuern en accijnzen	99
opvolging volgens testament	113, 121
oude uitrustingsstukken	39

T

bronzen plaat	55, 135
kaart van Peutinger	56
kaart van Ptolemaeus	13
Tacitus, schrijver	3
kwartieren van Gelre	80
opstellen van een testament	113

afleggen van een getuigenis	103, 104, 114
gebied van Nijmegen	105, 128
riddertol	198
tol te Nijmegen	61
Diederik de Vlieger, graaf van Kleef	61
Tiel	81, 87, 126, 129, 132
Trajanus, keizer	7
Maastricht	98
Treviri	6, 58
Sint Nicolaasgenootschap	117, 118, 120
belasting voor grond en persoon	95
tolgelden, weidegelden, enz	95
voor schaduw en lucht	100

V

Waal	19, 124
Valkhof, burcht	82, 90
rood aardewerk	32
Ubbergen	34
Veluwe	130
de jacht	26, 104
Xanten (<i>Castra Vetera</i>)	5, 8, 20, 38, 53
Wijk bij Duurstede, dorp	3, 7
heldinnen van Nijmegen	108, 112
stad (<i>urbs</i>)	56
belangrijkste van Gelre	79, 80
de belangrijkste steden van Gelre, oorsprong	79
rangorde	79
waardigheid en macht	83, 84, 85
barnstenen bekertjes	30

W

Wageningen	7
Winsseling	32

Z

Zutphen	79, 80, 81
---------	------------